

NÉPI EGYSÉG

BRASOV-BRASSÓ

Szerkesztőség: Str. Argintarilor (Otvos-u.) 10, Távbeszélő 17-58
Kiadóhivatal: Piața Gh. Enescu (Rózsater) 2, Távbeszélő 22-69
Kéziratokat nem ösztönzünk meg. Szerkesztésig fogadó óra csütörtökön 16-18 óráig. Kiadóhivatali órák naponta 8-15 óráig

POLITIKAI NAPILAP

FELELOS SZERKESZTŐ: KURKÓ GYÁRFÁS
Bejegyzve a brasovi törvényszéken G. II. 1708/1944 szám alatt
Engedélyezte: Cenzura Militară a Pressei sub No. 1437.7.X.1944

Előfizetés egy hónapra 4500 lei

HIRDETÉSI DÍJAK: Hírvonatban, hirdetésményben, nyitólétreben 300, közgazdasági közleményben 500 lei szavanként (legkevesebb 30 szöveg). Korlatos hirdetés négyzetcentiméterenként 300 lei. Gyászjelentés négyzetcentiméterenként 350 lei. Díjak előre fizetendők

GYORSVONAT

A SZÉKELYFÖLDÖN

Több, mint husz éven át a Székelyföld a román állam életében amilyen felgyarmati terület volt, gazdasági kincsei révén igen alkalmas a busás hasznát hozó tőkebefektetésre, de ezen túlmenően az országvezetők alig méltatták figyelemre. Ugy élt ez a vad szépségekben és ritka kincsekben gazdag táj a román vezető körök tudatában, mint holmi félvad ben-szülött törzs lakóhelye, ahová erős csend-dörkésültségeket kell kivezényelni a lakosság fékmentartására és a közigazgatás élén álló román hivatalnokai kar biztonságának megővására. Ahova különleges illetményekkel elszánt és halálmegvető há-torságról tanúbizonyságot tevő állami fan-tókat neveztek ki, hogy a félbarbár né-pet román belivetésre tanítsák és beve-zessék a műveltség titkáiba. S a „kultur-zónás” tanítók mellett nem hiányoztak még a hittérítők sem, hogy teljes legyen a gyarmati kép és a nyugati imperialista hatalmak habáira vágyó bukaresti tö-késszótály képzelgése...

Persze, ez a politika a nép érdekeit még annyira sem vette figyelembe, mint a románáglakták többi hasonlóan hegyes-völgyes tájakét, ahol — mint a Mócvéd-ken például — a földművelésre alkalmat-lan területeken kizárólag népesség szintén a természeti kincsek kiaknázását végző vá-lalatok szolgáltatában tengődött. Míg a mód lakosság felsegélyezése a vezetést ki-sajátító „történelmi” osztály hazafias buzgalmanak kitűnő alibit szolgáltatott s a liberális és nemzetiparasztpárti kormá-nyok egymással vetélkedtek, hogy melyik kiadja több puliszkarával, megfélelő sajtódobpergés kísérlete mellett, az éhség kísértetével állandó harcot vívó hegyvidéki embereknek, a székelység még erre a lát-szat-támogatásra sem érdemesült.

Ilyen körülmények között semmi meg-lepő nincs abban, hogy az ország közepén levő székely megyék közlekedését is telje-sen elhanyagolták. Míg a főútvonalakon a személy- és gyorsvonatok egész sora száguldozott, a Székelyföldön, amely ki-csét az uri közönség szokásos utvonalá-ból, személyvonatok döcögtek s ha az ügyes-bajos atyafi el akart jutni Bukares-tbe, vagy más nagyvárosba, először Bras-sóba, vagy Székelykocsárdra kellett utaz-nia, ahol a gyorsvonatra felülhetett. Még a nyaralóközönség érdekeit sem vették figyelembe, hiszen a székelyföldi fürdők látogatói javarészt a kispolgári rétegek-ből kerültek ki és ezek nem állhattak elő nagyobb igényekkel.

Eppen ezért jellepes fontosságot kell látnunk a Gheorghiu-Dej közlekedésügyi miniszter ellenőrzése alatt álló államvasu-ti vezérigazgatóság legutóbbi intézkedé-sében, amely a Székelyföldet átszelő kör-vasut bekapcsolásával közvetlen gyorsvo-nat-párt állított be Bukarest és Marosvá-sárhely között. E kezdőlépés a Székely-földnek multbeli elszigeteltségéből való kiemelése különösen fontos nagyjelentő-ségű, amikor a háborús pusztítások kö-vetkeztében a vonatszerelvények megrit-kuáltak és hősies erőfeszítéssel folyik a rohamunka a közlekedés régi szintjének a helyreállítására.

A Groza-kormány közlekedésügyi poli-tikája méltányosnak és szükségesnek vélte, hogy a multban felgyarmati sorban tar-tott Székelyföldet gyors közlekedési lehe-tőséggel juttassa és már kezdetől bekap-csolja az ország vérkeringésébe. Soron-ki-vül és akkor, amikor a nagy géppontok között még távolról sem elegendő a vonat-pár a gyors közlekedés lebonyolítására. Örömmel üdvözljük a Groza-kormány-

A Négus bejelentette igényét olasz Eritreára

A szovjet küldöttség ragaszkodik a potsdami határozatok alkalmazásához

(Páris) A Szovjetszövetség, az Egyesült Államok, Nagybritannia és Franciaország külügyminiszterei hétfőn délután újabb ülést tartottak, amelyen az olasz békekötéssel kapcsolatos kérdéseket tárgyalták meg. A külügyminisztereknek első sorban a jugoszláv—olasz határ kérdésében kell megegyezniük. Ez egyike a legtovisebb kérdéseknek, mivel ez dönti el Trieszt vá-ro-sorsát. Hasonlóképpen eddig nem si-került még megállapodni a Szovjetszövet-ségnek fizetendő olasz hadikártérítés tek-in-

tetésben. Ami viszont az olasz gyarmatok sorsát illeti, az ellentétes álláspontokat si-került egymáshoz közelebb hozni, de még mindig nagy szakadék válassza el a né-zeteket.

Mint Addis-Abbeaból jelentik, a Négus kijelentette, hogy Abesszinia igényt tart olasz Eritreára.

Párisi jelentés szerint Bonnet washing-toni francia nagykövet Bidault külügy-miniszter hívására hazautazik Franciaor-szágba, hogy szintén jelen lehessen a kül-

ügyminiszteri értekezleten. Ugyancsak Pá-risba érkezett D. Catroux, Franciaország moszkvai nagykövete is.

Az Observer című angol lap a párisi ér-tekezlet látásaival foglalkozva azt írja, hogy a Szovjetszövetség minden erőfeszí-tést megteszt majd a potsdami határozatok érvényesítésére és megszilárdítására, míg az angolok és az amerikaiak bizonyos „ru-galmas” értelmezést akarnak adni ezek-nek a határozatoknak.

A francia kormány megalakításánál nehézségek merültek fel

A franciaországi választások után az új pártközi kormány megalakítása még mindig késik, miután a három nagy párt még nem tudott megállapodni az új mi-niszterelnök személyében. Eredetileg ar-ról volt szó, hogy a választási harcokból győztesen kikerülő katolikus haladó párt sorából jelöljék ki az új miniszterelnököt, de a kommunisták továbbra is ragaszkod-nak ahhoz, hogy a kormány élére szocia-lista párti miniszterelnök kerüljön. Bonyo-ltatta teszi a helyzetet, hogy a szocialisták legutóbb olyan értelmű határozatot hoz-tak, hogy a szocialista párt nem vállal-hatja a miniszterelnökségi tisztséget.

Ilyen előzmények után állt össze a kom-munista párt központi bizottsága, amely

vasárnap este fejezte be munkálatait. A munkálataikról kiadott közlemény szerint a kommunista párt azt javasolja, hogy a kormány élére szocialista miniszterelnök kerüljön és a miniszteri tárcák szétosztá-sában ne történjék változtatás. A közle-mény ezután a kommunista párt alkot-mányjogi álláspontját ismerteti, majd a munkásszótály egységének megszilárdítá-sa érdekében szorosabb együttműködésre hívja fel a szocialista pártot.

Mint Rómából jelentik, a legfőbb olasz bíróság ma teszi közzé a népszavazás vég-leges eredményét és döntést a király-pártiak által beadott kifogásokkal kaposo-ltatban. Rómában egyébként folytatódna a tárgyalások a katolikus demokraták, a

kommunisták és a szocialisták között, az új olasz kormány megalakítására. Hiva-talosan bejelentették, hogy az új alkotmá-nyozó nemzetgyűlés június 25-én ül ösz-sze Rómában.

Újabb fegyveres merényletek Palesztinában

(London) A Reuter ügynökség Jeruszá-lemi jelentése szerint fegyveres merény-lők az elmúlt éjszaka dinamittal a levegőbe röpítették Allanbie mellett azt a vasu-ti hidat, amely a Jordán folyón keresztül Palesztinát Transzjordániával köti össze. Ugyancsak az elmúlt éjszaka folyamán még négy más vasuti hidat robbantot-tak fel.

Megkezdődött a romániai magyar lapok kolozsvári sajtóértekezlete

(Kolozsvár) Románia magyarságának szempontjából nagy jelentőségű sajtóér-tekezlet folyik a Magyar Népi Szövetség kolozsvári központjában, amelyen az erdélyi magyar lapok főszerkesztői és kiadóhivatali vezetői, valamint a sajtó-bizottságok vezetői vesznek részt. Jelen vannak a Romániai Magyar Irodák Szövet-ségének kiemelkedő személyiségei is.

A hétfő reggel 9 órakor kezdődő ér-tekezletet Méliusz József nyitotta meg, utána Kurkó Gyárfás a Magyar Népi Szövetség országos elnöke üdvözölte a

megjelenteket. Az elnöki asztal mellett Kurkó Gyárfáson kívül Balogh Edgár országos alelnök, Kőször, Bánai László, Méliusz József és Demeter Dezső fog-laltak helyet.

Kurkó Gyárfás beszédében ismertette az időszaki politikai helyzetet és a romá-niai magyar sajtó ezután követendő irányvonalát. Határozott kemény kiál-lásra szólította fel a sajtó képviselőit minden, a széles néprétegeket érintő ügyben.

Balogh Edgár országos alelnök vita-indító előadásában ismertette a romá-

niai magyar sajtó feladatait. Különös-képpen kihangsúlyozta a nép politikai nevelésének fontosságát.

Méliusz József az erdélyi magyar sajtó együttműködésének szükségességé-ről beszélt.

Ezután Kős Károly foglalta el az elnö-ki széket és megkezdődött a felvetett kérdések megvitatása.

A tárgyalások anyagát, valamint Kurkó Gyárfás országos alelnök beszé-dét lapunk legközelebbi száma rész-letesen közöljük.

Borzalmas ötésgyilkosság Marosvásárhelyen

Meögyilkolva találtak egy ismert ékszerészt és egész családját

(Marosvásárhely) Minden képzeletet fel-ülmúló rablógyilkosság történt a vasár-napról hétfőre virradó éjjel Marosvásár-helyen. Hétfőn reggel Barabás József, ma-rosvásárhelyi ékszerész megjelent a rend-őrségen és elmondta, hogy fia Alsó-utca 45 szám alatti lakásának kapuja előtt vér-nyomokat látott és emiatt nem mert be-menni.

Dr. Struhl rendőrfőnök, Löte András a bűnügyi osztály vezetője, valamint több nyomozó és rendőr azonnal kiszállt a hely-színre. A kapu zárva találták és a szom-szédos házak kerítésein hatoltak be a la-kákba. Itt borzalmas látvány fogadta ő-ket. A kapu előtt megtalálták Barabás József borzalmasan megöngkített me-i-telen holttestét. Fején a koponyától az

orig hatalmas fejszevágás, mellén és há-tán pedig 18 késszurás éktelenkedett. A házhozba egyikszobában az áldozat két-éves hölgyke nevű kislányának fejével szétrozsolt holttestére bukkantak. U-gyanítt, az ablak mellett feküdt arca borulva Barabás Józsefnek, fején és hátán hatalmas fejszeokozta sebekkel. — Ugyancsak holtan találtak a földön az áldozat 6 hónapos József nevű kisfiát, akit a gyilkosok előbb megfojtottak, majd késsel elvágták a nyakát. A Ronyhában a 16 éves backamadarasi cseléd lány, Gyö-ri Ilona szörnyen megöngkített holttest-e feküdt vértócsában.

A tragédiát tetézi, hogy az asszony most várta harmadik gyermekét, míg a cseléd lány csak azelőtt való nap szegő-

dött el az ékszerészcsaláddhoz. A rendő-rség azonnal megindította a nyomozást. Eddigi megállapítás szerint az ékszerész 80 deka szímaranyat és nagyobb pénzöss-zseget tartott a lakásán. Többször eldöcö-kekedett arról, hogy szorgalmas ember, aki munkájával vagyont szerzett magának.

Egyik szomszéd éjjel táján látott egy magas fiatalembert kisurranni Barabásék-tól. A gyilkosságot még rejtélyesebbé te-szi az a körülmény, hogy a Barabás-csa-lád vasárnap éppen el akart utazni nyári üdülésre. Nem lehet tudni, hogy miért vá-ltoztatták meg szándékukat. A cseléd lány különben vasárnap délután kint sétált ba-rátnőjével és felfestvével, akiknek eldö-kekedett, hogy milyen jó helyre szegő-dött el.

A rendőrség széleskörű intézkedéseket foganatosított a tettesek kézrekerítésére. Rögön ellenőrizték a Marosvásárhelyről kúrtó vonatokat és járműveket, egyidejű-leg motorkerékpáros rendőröket küldtek ki a vidéken található nyomok feltutá-sára.

== HIREK ==

CUKOR

Szerkesztőségünk ablakából egyenesen egy üzlet udvarára látni. Napok óta érkeznek tehérgépkocsik áruval, köztük sok, cukorral megrakodva. A ládába és ötkilós dobozokba csomagolt cukrot serényen hordják be az üzlet raktárába. Ma délután fovasfogat állt meg a kapu előtt. Sofr láda és dobozos cukrot raktak fel a szerkekre. A ládákban 400 kiló volt, a dobozokban valamivel több. A cukrot egy volt terménykereskedő igazgatta a szekéren.

— Kinek viszik azt a sok cukrot? — Kérdeztük, mert tudomásunk szerint mostanság nem oszlanak sehol ebből a ritka portékából hivatalosan.

— Erdei munkásoknak — volt a rövid válasz.

Gyors felszámolást csináltak. Ha a kocsi csak 800 kiló cukor volt és egy erdőmunkás havi negyedikét cukrot kap, akkor 3200 munkásnak szállítottak cukrot.

Jelenleg azon törjük a fejünket, hogy az illető üzletnek vajon hol van 3200 erdőmunkás veje? Mert ezt elfelejtettük megkérdezni.

— A Magyar Népi Szövetség brassói tagozatának szerda esti fél 8 óra körül kezdődött gyűlésén Furman János ügyvéd, a jogi inoda vezetője tart beszámolót a kolozsvári közigazgatási és jogügyi értekezletről. A gyűlésen Pozsár András, a városi szervezet elnöke is megjelent.

— Kisgyermeket gázolt a gépkocsi. Hétfőn, a délelőtti órákban, a brassói Continental szálloda előtt egy 1734 Bv rendszámú személygépkocsi elgázolta Paszternák Márton, Várutca 30 szám alatti lakos 3 éves Sándor nevű gyermekét. A gyermeket azonnal beállították a Depner-szanaszatóriumba, de mire feltették a műtáblára, kisérvetted. A rendőrség vizsgálatot indított, hogy kit terhel a felelősség a gyermek haláláért.

— A Brassói Apáczai Csere János Népfőiskola művelődési és irodalmi szakszervejete június 19-én, szerdán este 8 órakor tartja alakuló gyűlését a MNSZ Mester utca 16 szám alatti székházának gyűléstermében. Mindazokat, akik részt akarnak venni a szakszervejete munkájában, a Népfőiskola szervező bizottsága ezúton hívja fel, hogy szíveskedjenek megjelenni a gyűlésen.

— Szökött betörőt fogott a rendőrség. Necsoiu Alexandru brassói Vadász utca 2 szám alatti lakos, akit betörésért vett őrizetbe a rendőrség, nemrégben megszökött a fogdából. A brassói rendőrségnek most ismét sikerült elfognia a többszörös bűnözőt. Ügyét átadták a törvényszéknek.

— Talált börtönd. A brassói rendőrfőnökségnek egy, a Cenk alatt talált különböző könyveket tartalmazó börtöndöt helyeztek letétbe. Jogos tulajdonosa átveheti a brassói rendőrfőnökség 4-es számú szobájában.

— Hadbírósi ítélet. A brassói hadbírósi államellenes bűncselekményért Sipos János sepsiszentgyörgyi lakos, tanítót három évi nehéz börtönrre és három évi polgári jogvesztésre ítélte.

— Abrassói borbély- és fodrászmunkások szakszervezete közli az üzlet-bizalmiakkal, hogy június 18-tól kezdődőleg szerda este helyett kedden este fél 7 órakor tartja rendes heti összejöveteleit a szakszervezet helyiségében. Egyben felhívja a tagok figyelmét, hogy a most megalakítandó tisztségviselőket június 19-én, szerdán este fél 7 órakor lehet felvételre jelentkezni a szakszervezet irodájában, ahol az egyesület alakuló összejövetelét tartja.

— Megdrágult a szes és gyufa. — A fővárosból jelentik, hogy a különböző szeszfélek árait jelentősen emelné meg. A 90 fokos fehérszesz ára előreláthatólag 50 ezer lej lesz literenként. — Az állami dohányjövődék kérése a gyufa árának felemelését is. A gyufa árát 60 lejről 200 lejre emelik fel.

— Szolgáltatás gyógyszerért. Brassóban. Kedden: Neustädter, Szabadságtér 5 és Lukas, Vasut utca 20. Szerdán: Jekelius, Kapu utca 17 és Masu. Kut utca 74.

A moszkvai rádió a reakciós elemek magyarországi aknamunkájáról

(Moszkva) A moszkvai rádió magyar adásában szövegértette, hogy Budapest, Esztergom, Miskolc, Gyöngyös, Baján, Szombathely és Kecskemét terrorista szervezetekre bukkantak. A legjellegzetesebb a kunmadarasi zsidópogrom volt, ahol a fasiszták a régi módszereket elővéve, a zsidók kiirtására szövetkeztek. Ezek a hírek azt mutatják, hogy Magyarországon a fasiszta-reakció ismét felütötte fejét: éles támadásba ment át a magyar demokrácia minden vívmánya ellen és a legkülönbözőbb módokon támadja azt, amit a fiatal magyar demokráciának egy esztendő alatt sikerült elérnie. Ezek a fasiszta terroristák a mai demokratikus

Magyarország békés külpolitikája ellen támadnak és saját beismerésük szerint új világháborúra, elsősorban pedig a Szovjet-szövetség elleni háborúra számítanak.

A szovjet rádió hírmagyarázója ezután rámutat arra, hogy a fasiszta szervezetek csak egy része áll volt tiszték és nyilasok vezetése alatt, egy másik részét azonban olyan emberek szervezték meg, akik el tudtak helyezkedni a fiatal magyar demokrácia intézményeinél, akár papi talárluk védelme, akár képviselői sértetlenségét oltalma alatt.

A moszkvai rádió hangsúlyozta, hogy ezek a reakciós elemek nagyobb veszedelemet jelentenek a fiatal magyar demok-

rácia számára, mint igen sok, már leplezett fasiszta. Mindezek a tények teljesen érthetővé és indokoltá teszik a magyar demokrácia aggódalmait, hiszen világos, hogy ezeknek az elemeknek az aknamunkája nagy veszélyt jelent, mert megvan a lehetősége annak, hogy a többségi párt demokratikus szervezetei mögött húzódnak meg. Ezeknek az elemeknek a bűnös aknamunkája a magyar nép boldogulását veszélyezteti. A magyar demokratikus pártok pedig el vannak töltve arra, hogy minden körülmények között megvédjék a demokratikus vívmányokat, mert csak ezek a vívmányok biztosíthatják a magyar nép jövőjét.

A háromszékmegyei Szociáldemokrata Párt sepsiszentgyörgyi gyűlése

(Sepsiszentgyörgy, a N. E. tudósítójától) A Szociáldemokrata Párt háromszékmegyei vezetősége vasárnap délelőtti 10 órakor a városbáza dísztermében tartotta rendkívüli nagy gyűlését.

Vajda elnök meleg szavakkal üdvözölte a megjelent párttagokat, valamint a Kommunista Párt, a Szakszervezetek és a Magyar Népi Szövetség hivatalos képviselőit. Hangzott, ezt a gyűlést azért hívták össze, hogy beszámoljanak a Párt elmúlt évi munkájáról, és ezzel a gyűléssel beindítsák a választási hadjáratot. Kerekes Béla volt főispán a pártot szorosabb együttműködéséről és az ipari munkásság öntudatos harcáról tartott beszédet, majd Becsey Pál, Mikó Kollégiumi tanár „A munkásság helyzete a demokráciában” címmel tartott érdekes előadást. Kemény szavakkal bírálta az értelmiségi réteg közönyét. Rámutatott arra, hogy mind a múltban, mind pedig a jelenben az ipari munkásság volt az egyedüli szervezett réteg, míg az értelmiség minden közösségi munkától tartozkodó álláspontot foglalt el.

Utána Vajda elnök számolt be a párt egyéves munkájáról. Hangsúlyozta, hogy szorosan együtt kívánnak működni az ösz-

szes demokratikus szervezetekkel s így természetesen a Magyar Népi Szövetséggel is. A magyar nemzetiségi kérdésekkel kapcsolatban kijelentette, hogy

a Romániában élő magyarok számára sohasem volt olyan nagy szabadság biztosítva még a történelem során, mint van most a Groza Péter kormánya alatt. A kormány már számos ízben tanulejt adta, hogy messzemenő jószándékkal viseltetik a magyarság sorskérdései iránt. A Szociáldemokrata Párt és a Magyar Népi Szövetség viszonyáról szóla kijelentette: Pártjának az álláspontja, hogy minden szociáldemokrata magyarnak a Magyar Népi Szövetségben a helye.

Szabó Albert megyei titkár a demokratikus pártokat szorosabb együttműködésre hívta fel. Felszólalt még a hallgatóság közül: Szász Imre, a MNSZ vármegyei elnöke, Horváth Miklós dr., a MNSZ városi tagozatának elnöke, Demeter András, a MNSZ megyei gazdasági bizottságának vezetője, akik a MNSZ széles intézőbizottságának álláspontját ismertették a választásokkal kapcsolatban.

A dévai magyar iskolák együttes ünnepsége

(Déva) Hosszu évek kényszerű hallgatása után első ízben léphettek a nyilvánosság elé a dévai magyar tanítvány iskolák növendékei. Június 2-án este tartottak meg közös műsoros ünnepségüket az állami, római katonai, református és egyes-egyes középiskola növendékei, tanárai és tanítóit.

A Magyar Népi Szövetség székházát zsúfolásig megtöltötték a megjelent szülők és gyermekek. Megjelent a MNSZ vezetősége is.

Az egybegyűfteket Erőse Miklós tanfelügyelő üdvözölte. Beszédében halálal emlékezett meg a Groza-kormányról, amelynek demokratikus intézkedései lehetővé tették az állami saját anyanyelvű iskolák

működését. Dicsőrelett méltatta a tanítói kar küzdelemteljes munkáját is.

Az este műsorát mesejátékok, szavalatok, énekek és zeneszámok tették változatosabbá. A különböző iskolák egymással versengve, szép és színvonalas előadásokat mutattak be. Különösképpen meglepte a közönséget egy meztelenség kis munkásnőnek tehetséges cimbalomjátéka. Molnár Lajos IV. elemista fiúcska meglepő tökéletességgel játszotta végig a kuruc költészet gyöngyeit. Elképzeltetett, hogyan szerezte ezt a tudást, ki tanította a nehéz futamok és kísérőzene tökéletes eljátszására. Reméljük, hogy a jövőnek ez a kis ígérete nemcsak ígéret marad, hanem megkapja majd a kifejlődés lehetőségét is.

Város Ojtoz alatt

(Kézdivásárhely) Mikor is jartam ebben a városkában? Bizony jó régen. Az állomástól a főtérig mentem, de ezalatt is volt alkalom megismerni Kézdivát, ahogyan Háromszéken röviden mondják. Akkoriban az öregebbek a vidámabb gondtalanabb időköt emlegették. Amikor még: — így mondják — „a császár Kézdivől elt”.

Bizony, így is volt. A város szállította a gyönyörű híztó ökröket, a Burgba. Mert olyan ökrök, amelyeket itt akkoriban kihízlaltak, egész világon nem teremtek. De volt is ám ez a kézi székelynek. Császár ide, császár oda, ökrrel legjavát megtartotta magának. Aztán egy jó darabocskát húst becsomagolt, elvitte a vendéglőbe, ahol azt megsütötték. Megivott néhány pohár jó küküllőmenti boroskát.

Amikor hazament, boldog volt, — hiszen becsapta a császárt: az ökr legjavát ő fogyasztotta el.

Kicsi városka. Nem láttam repülőgépről, de azt hiszem, hogy cipő alakja van.

A legtöbb székelyföldi város éppen ellenkezője: Néhány utcáskából áll, amely úgy szétnyul, hogy lehet várnai a végét. Kézi házaí úgy összebugnak, hogy azt gondolom: az izléses főtérről a város végét bármely irányban néhány perc alatt be lehet járni.

Legkedvesebbek az utcáterek: nyilván az ősi építkezés maradványa, amikor az emberek igyekeztek egymáshoz mind közelebb húzódni. Szűk kis utcák: zug-utcáskáknak tűnnek fel, amely megtorlódik. Ilyen legalább 80–100 van Kézdivén. Ezek az utcáskák azonban egy-egy nagyobb utcáskába torkollanak.

De más is eszébe jut a Kézdivől. A Turóczy-ház, amelyben Gábor Aron ügyvéd műhelye volt. Innen indult ki 1848-ban a székely szabadságharc. Egykor tábla emlékeztette a vándort arra, hogy mi történt itt.

Az élet azonban nem állt meg. A szorgalmas nép keményen dolgozik, mert tudja, hogy ezzel szebb jövőjét építi fel. Szébb, mint mikor a „császár Kézdivől elt”.

Holló Ernő.

MŰVÉSZET ÉS MŰVELŐDÉS

»Az ismeretlen Chopin« forradalmi mérközése és győzelme az andalító zene Chopinével

(Brassó) Eddig a hangversenydobogók előadói a népszerű „Chopin-darabok” kedvéért elhanyagolták a fájdalmas zeneköltőjének azokat a műveit, amelyekben a szenvedés testi-lelki igájába hajtott ember felszabadulási törekvései törnek elő. Ezek a zeneművek ugyanis a közönséget megdöbbentítik, nyugtalanítják, nem hagyják békén. Ezért kerültek a zenedarabok előadását. Ezért keverték eddig inkább Chopin andalító táncs éjjelzenéinek mákony műsorukba az előadóművészek. Mert céljuk-tervük, éppúgy mint másoké, az eddigi rendszereinek, a szenvedések közös forrásaitól való elfordulás volt — a szembenézés helyett!

A brassói Chopin-hangverseny műsorát azonban Weisz Ilona művésznőnk úgy válogatta össze, hogy a hatatlan zeneköltő alkotóművészetének lehetőségeit minden oldala bemutatására kerüljön. Ez nagyjelentőségű művészi esemény forrása lett.

A brassói Chopin zene-est közönsége sorai közt magyarságban volt gyári munkás. A külvárosok sokféle szenvedést próbált népe, akik a megszokott hangverseny-közönséggel együtt megtöltötték Brassó legféltettebb termét. A június 13-iki hangversenyen ez előtt a kettes összetételű közönség előtt két Chopin mérközött egymással. Az ismert és elfogadott Chopin, akit kora a szépséges hangulatok zeneköltőjévé avatott és a szenvedések közös emberi rabságából mélyről feltörő Chopin, akit eddig gondosan elkerültek és az ismeretlenségben hagytak.

A sosem hallott, hősi erejű G-moll ballada, a forradalmi hangulatú C-moll etűde, a viharos G-moll prelűde, a szenvedés és megtisztulás, mélység és magasság művészi érzékeltetője, az F-moll prelűde, végül a H-moll scherzo, újabb bizálem és újabb fejlemelkedés művészi bizonygatója — megdöbbentették és megfogták a közönséget. Az alkotó ilyen mélysége és hősi ereje benső megértésre talált a mai idők közönségében! Ennek a közönségnek a lelkeben az ismeretlen Chopin javára dönt el a mérkőzés.

A legteljesebb elismerés illeti Weisz Ilona előadóművésznőt, hogy a zeneművek művészi megszólaltatásával mindezt valóra váltotta. Ezek a zenedarabok tudvalevően nagyon „hálátlanok”. Magasfokú tudás, különleges előadókészség esetében is kockázatos a sikerük. Weisz Ilona a cél érdekében a férfierőkhöz illő nekifeszülést, kockázatot készséggel vállalta. És a brassói hangverseny rendkívüli sikere bizonyítja, hogy nem hiába! Ennek ányomán a Kommunista Pártnak a hangversenyi rendező Közművelődési Bizottságában fölmerült a terv, hogy ezt a különleges jelentőségében nagyszerű Chopin-zenesztet más városokban is megismétlik.

Nagy Mihály

Brassói mozgók műsora:

Aro: Téves utakon. — Astra: Az esküvő napja. — Capitol: Összetört szívek. — Corso: Vihar után (magyar film). — Lumina: A nő és a bandita. — Redut: San Demetrio. — Scala: Mária nővér (magyar film).

Békés szándéku levél

Igen tisztelt Asszonyom!

Tudom, sokat álmodozott egészen fiatal korában arról, hogy miként rendezze be az életét, ha megnő. Arról ábrándozott, hogy iskolába fog járni, vidám, gondtalan leányosága lesz, szépen öltözködik, nyáron fürdeni jár, télen színházba, ősszel a hegyekbe rándul ki, csinos, fehér leányszobába lesz és tavasszal azzal a bizonyos „Ő”-vel tesz kirándulást motorkerékpárral. Az álmai lovagfához megy férjhez, boldogan élnek és szép gyermekek hoznak derűt a családjába.

Ne tagadja, tudom, hogy így szeretete volna. De másként lett. Nem volt anyagi lehetőség rá, hogy elvégezze az iskolát és időnap előtt dolgoznia kellett, amiben — valja be — nem volt öröme, mert a szobát szomorú volt és megerőltető és álmodó baj volt a pénz körül.

A fényes leányalmoknak csak sápany árnyékát élvezhette és az a bizonyos nagy „Ő” sem volt az igaz. A gyermektől pedig előre rettegett, mert, mint mondtam, a pénz körül állandó bajok voltak. Sőt, nem nézte a gazdagok boldogságát és biztosan tudta, hogy Ön soha sem kerülhet jobb helyzetbe. Mikor aztán a férjét elvitték háborúba, és Ön kétségbeesetten szaladgált munka után, és amikor munkát kapott, kiderült, hogy így sem jó, mert a fizetés a megélhetéshez kevés, az éhenhaláshoz sok, nagyon el volt keseredve. Meg volt győződve róla, hogy ez így volt, míg a világ és nem is lesz másképpen. Mikor a kislányára nézett, összeszorult a szíve, mert arra gondolt, hogy ő sem lehet Önnél boldogabb.

Mikor 1944 augusztusában elfőtt a felszabadulás, remény mozdult meg Önben. Azt hitte, hogy a Vörös Hadsereg aranyfalcán hozza majd a jólétet. Persze, akkor még nem tudhatta, miként kell hozzákezdni egy jobb élet megalapozásához. Azóta viszonylag sok idő telt el és Ön még mindig azt hiszi, hogy az emberek minden ok és cél nélkül kiabálnak az utcán, de attól még nem lesz Önnél jobb az élete.

Csodálkozom, ha látja, hogy például a Szovjet Szövetségben a női munka társadalmi elismerése és igazságos értékelése maradéktalanul megvalósult. Hogy ott nő géplakatos, pilóta, gépvezető, diplomata, magasrangú katonatiszt, mérnök, orvos, polgármester, művész, minden lehet. Hogy ott tömegjelenség a dolgozó nő. Hogy a szovjet nő eszményi élettársa a férfinak. Tanulással és munkával mutat példát gyermekeinek, akinek védelmét, egészséget, nevelését és fejlődését a nők irányítják. Hogy ott olyan életkörülményeket biztosítottak maguknak, amelyek eredményeképpen csupa egészséges, életvidám nő látható és ismeretlen fogalom a munka terhétől elcsigázott, görnyedthátú, izetlen nő.

Lám, megvalósult az Ön fiatalkori álma — másutt. Most semmi akadály a szívesen annak, hogy itt is megvalósítsák. Mit gondol asszonyom? Én, férfi létemre valószínűleg meg Önnel? Nem, Ön, nők valamennyien, akik rettegve aggódnak gyermekeik jövőjéért, kell, hogy megvalósítsák ezt. A kezdet nehéz lesz, de az eredmény annál ragyogóbb.

TIBOLDI BÉLA

CORSO MOZI Ma
VIHAR UTÁN
című magyar filmek
Fényes Alice, Uray Tivadarral
A műsor keretében
DORINA DRAGICI és
NICU STOENESCU

Sürgősen eladó
szépirodai kétfalakoztású
nyos kertés villa
és földszon

sárok üzemeltetés

10 m. p. telekkel garázsnak, műhelynek, csarnok elsőrangú. Ingatlanforgalmi Iroda,
Brassó, Regele Caroli (Kapu u.) No. 40.
Telefon: 15-98.

Nem sajtátható ki a hadsereggel elmenekült északerdélyiek 10 holdnál kisebb birtoka

(Bukarest) Tegnap lapszámunkban bukaresti jelentés nyomán közöltük a földművelésügyi minisztérium határozatát a „távollevők” jogi fogalmának meghatározására. A Hivatalos Lap most érkezett, június 13-án kelt 134. száma közli a rendelet szövegét és indoklását. Az indoklás rámutat arra, hogy a földosztás végrehajtásával kapcsolatban szükségessé vált a „távollevők” fogalmának tisztázása, hogy a földosztásnál ne kerüljenek hátrányos helyzetbe

azok a román állampolgárok, akik a bécsi döntés és katonai hadműveletek következtében ideiglenesen Románia területének elhagyására kényszerültek. A rendelet előírja, hogy mindazoktól, akik elmenekültek a kivonuló hadsereggel és így voltaképpen együttműködőknek tekintendők, ha 10 holdnál kisebb a birtokuk, e földjüket nem lehet kisajátítani. Ha kisajátították őket, jogaikba visszahelyezendők. A rendelet továbbá megerősíti, hogy a szászoktól elvett

földek kisajátítása továbbra is fennáll, mivel a rendelet kifejezetten előírja, hogy ezek a szászok és németek nem részesülnek a kisajátítás alóli mentességben. A rendelet végül arról intézkedik, hogy mindazokat a hivatalosan eljáró földosztási és közigazgatási közegeket, akik a miniszteri határozat rendelkezéseit nem tartják be, a köztisztviselői törvénykönyv rendelkezései alapján büntetik, ha köztisztviselők, ha pedig nem azok, hivatalukból eltávolítják.

A Bolyai Tudományegyetem tanári kara részli vállalt a MNSZ munkájában

(Kolozsvár) Csütörtökön délután 6 órakor a kolozsvári Bolyai Tudományegyetem tanári karának képviselői megbeszélésre ült össze a Magyar Népi Szövetség központi vezetésével a Mária királyné-utcai székház nagy tanácstermében. A tanácskozás célja az volt, hogy egyetemenk, melynek létét és működését a népi demokrácia erői biztosították, tudományos munkáját az itt élő magyar nyelv- és irodalomtudományok vezetői, a MNSZ szolgálatába állítsa.

Kurkó György elnök közvetlen megnyitói szavai után egyetemi tanáraink a bensőséges légkörben javaslatot tettek arra, hogy a Bolyai Tudományegyetem minden egyes kara a maga szakcsoportjához tartozó kérdések feldolgozására a azoknak a Népi Szövetség elé való terjesztésére külön bizottságot alakítson. Kifejezésre jutott az az óhaj is, hogy egyetemi tanári karunk és a MNSZ vezetősége közötti találkozásokat a jövőben rendszeresítsék. Ezzel a közzgazdasági, jogi, közigazgatási, természettudományi, közegészségügyi és közművelődési kérdéseink beható megvizsgálására és részletes megvitatására kerülhetnek. Ugyanakkor az egyetemi tanárok a népi pontok közelebről érintő politikai kérdéseket is megismerhetnek.

A megbeszélések alkalmával felmerült ezen kívül az egyetemi hallgatóság és a MNSZ közötti viszony kimélyítésének a szükségessége is.

A nagyjelentőségű értekezleten az egyetem részéről résztvettek Csögör Lajos dr., egyetemi rektor, Asztalos Sándor, Balogh Ernő, Borbély Sámuel dr., Demeter János dr., Gaál Gábor dr., Gunda Béla dr., Gyulai Zoltán dr., Jancsó Elemér dr., Jordáky Lajos dr., Juhász István dr., Kiss Géza dr., Molter Károly, Rajthy Tihámiér dr. és Venczel József dr. egyetemi tanárok.

Az új jogosítványt igénylő magyar gyógyszerészek kívánsága

(Sepsiszentgyörgy, a N. E. tudósítójától.) Annak idején megírtuk, hogy a Magyar Népi Szövetség háromszéki megyei intézőbizottsága állást foglalt az északerdélyi gyógyszerészekről vonatkozó törvényrendelettel kapcsolatban. Tekintettel arra, hogy a rendelet több magyar gyógyszerészt érintett, így a háromszéki MNSZ az országos központ álláspontjához csatlakozva, emlékiratot juttatott el az illetékes minisztériumba. Mint ismeretes, a minisztérium a rendelet utasításainak megfelelően esetenként vizsgálta felül az egyes gyógyszerészeket és visszajuttatta azokat eredeti tulajdonosaiknak. Ugyanakkor a gyógyszerésztől megfosztott gyógyszerészeknek jelenleg lakóhelyeiktől távol adott jogot, hogy új gyógyszerészt nyithassanak.

Sepsiszentgyörgyön is a fent említett elbírálás alá esett Csutak István gyógyszerésztára is, akinek szintén vissza kell juttatnia gyógyszerésztartát volt tulajdonosának. A Csutak-gyógyszerházzal kapcsolatban hozott döntést az elmúlt napokban vizsgálták meg a vármegyei ODA-nál, ahol elhatározták, hogy feliratban arra kéri az egészségvédelmi minisztérium, hogy az új gyógyszerésztári jogosítványt Csutaknak adják eredeti lakóhelyére Sepsiszentgyörgyre. A kérdésben a Magyar Népi Szövetség háromszéki vezetősége is hasonló lépést tett. Így meg van a remény arra, hogy az illetékes minisztérium döntésénél figyelembe veszik a lakosság kívánságát kifejező politikai szervezetek álláspontját.

A fényképészszakszervezet közleménye az utcai fényképészekkel kapcsolatban

(Brassó) Az utóbbi időben a Belváros néhány pontját valóságos ellepték az utcai fényképészek, akik sokszor megengedhetetlen módon követelték a fényképezett személyektől az 1000 lejes előleg kifizetését. Az ügyfél kapcsolatban most a brassói fényképészek szakszervezete a következő szöveget nyilatkozatot adta ki:

Az utcai fényképezést csak engedéllyel bíró fényképészek végzik. Az előlegképpen átvethető összeget a szakszervezet 500 lejből állapította meg, ennek kifizetésére azonban a közönség nem kötelező. Akik ennél az összegnél többet kérnek, kihágást követnek el és a szakszervezet eljár ellenük. Hogy a jövőben a munkálkodók hasonló vi szállítások ne fordulhassanak elő, a szakszervezet gondoskodik róla, hogy ezután csak szakképzett fényképészek dolgozhassanak az utcán, a kik szigorú utasítást kaptak, hogy a közönséggel a legelőzékenyebben viselkedjenek.

Munkáslelél fürdőről

A minap az alábbi levelet hozta a posta szerkesztőségünknek:

„Tisztelt Szerkesztőség! Brassói vasutasok vagyunk, akik több társammal együtt a betegségtől utalt Sugásfürdőre, hogy Ierónolt egészségünket helyreállítsuk. Azt szeretnénk, ha helyet adnának a lapban leveleinknek, mert úgy érezzük, hogy a nyilvánosság elé kell vinnünk itt szerzett tapasztalatainkat.

Ides-ova egy hete, hogy Sugásfürdőn vagyunk s kijelenthetjük, hogy a legkellemesebben töltjük napjainkat. Kitűnő a fürdő, az ellátás, az élelmezés és remé-

nyünk van, hogy az itt töltött idő egészségünket a komoly javulás útjára tereli.

A legdicsegetreméltóbb vendégszeretetet élvezük itt, de ami mégis a legnagyobb örömmel tölt el bennünket, az, hogy megértjük azt az időt is, amikor nemcsak a főszerszényi gazdagoknak, hanem a munkásembereknek is megvan a lehetőségük a testet-lelket üdítő kellemes pihenésre. Ez az utóbbi öröm az, ami arra késztet, hogy levelemnek a lapban helyet kérjek.

Németh János, munkás

A kolozsvári Népbíróóság júliusban ülkezik a háborús bűnösök tízedik csoportja felett

(Kolozsvár) A kolozsvári Népbíróóság a háborús bűnösök 9-ik csoportjának, a „gettóperek” tárgyalása után pár hetes szünetet tart. A legközelebbi csoport előreláthatólag július elején kerül tárgyalásra. Ebben a csoportban a hirhéd sármási tömegmészárlás felelősei kerülnek a Népbíróóság elé, munkásszárad-vezetők és parancsnokok, délerdélyi foggyáborvezetők, köztük a hunyadmegyei karácsonyfalvi foggyábor hírhedt parancsnoka, Stavlescu Nicolae ezredes.

Karácsonyfalván rövid idő alatt 2400 szovjet hadifogoly halt meg az embertelen bánásmód, éhezés és kínzások miatt. Leventeoktatók és az auschwitz haláltáborban elküvetett borzalmakkal vádolt személyek is szerepelnek a következő csoport háborús bűnösök között.

A kolozsvári Népbíróóság 80 vádlottja közül 30 van letartóztatásban.

Ujabb állami ösztöndíjak szegény tanulók számára

(Bukarest.) Nemrég beszámoltunk arról, hogy a közoktatásügyi minisztérium jelentős összegű ösztöndíjat juttatott a magyar iskolák szegénysorsu tanulói számára.

Mint a fővárosból jelentik, most a főiskolai hallgatók számára juttatott az egészségügyi minisztérium jelentős összeget, amelyekből a marosvásárhelyi orvosai kar hallgatói 10 milliót, a kolozsvári zenefőiskola pedig 2.200.000 lej kapott, az ösztöndíjakat az intézetek megnyitása után osztják ki.

Ingén tűzifa a rokkantaknak és hadilórváknak

(Bukarest.) Groza Péter dr. miniszterelnök 100 vasuti kocsi tűzifát bocsájtott a Népvédelem rendelkezésére, hogy azt a fővárosi rokkantak és hadilórvák között osszák ki. A tűzifát csak az arra rászoruló szegénysorsu rokkantak és árvák kapják.

53 és fél milliárd utak és hidak rendbehozatalára

(Bukarest.) A közlekedésügyi minisztérium a háború alatt megrongálódott utak és hidak helyrehozására eddig is nagy súlyt helyezett, a jövőre pedig nagyszabású terveket dolgozott ki. Ennek költségei végső összegben több, mint 53 milliárd lejt tesznek ki. Az út- és hidajavítási munkák 11 ezer kilométer kövezett és 1300 kilométer aszfaltútra terjedtek ki eddig. A jövő költségvetési évre tervezett utépítési munkálatokból kiemelendők a következő tételek: Utépítési munkák befeljezés 92 kilométer hosszúságban és 27 milliárd értékben. Korszerű uttestek helyrehozatala aszfaltburkolással utján 125 kilométer hosszúságban és 15 milliárd lej költséggel. Szerepel még a tervezetben 27 vas- és köhid építése összesen 2700 méter hosszúságban és 8 milliárd értékben, valamint 38 fahíd készítése 3100 méter hosszúságban és 12 milliárd lej értékben.

